

Asia: VN/25955/2022

Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä asetuksesta

-

2. Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnat vuodelle 2023 (1 §)

-

3. Syrjäisyyksiluvun määrätymisperusteet (2 §)

-

4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määrätymisperusteet (3 § ja liite)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan sisällyttäminen valtionosuusjärjestelmään on hyvä kehityssuunta, vaikka valtionosuuden määrä on suhteellisen pieni. Lisäosan (hyte-kerroin) kautta kunta voi omilla toimillaan vaikuttaa saamansa valtionosuuden määrään. Hyte-kerroin kannustaa systemaattiseen, laaja-alaiseen ja pitkäjänteiseen hyvinvointityöhön, joka on edellytys mm. sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitsemiselle.

Indikaattoreiden toimivuutta on jatkossa syytä tarkastella ja kehittää kuntien kanssa yhteistyössä, ja muuttaa ei-toimivia indikaattoreita tarkoituksenmukaisemmiksi sekä kuntien erilaisuuden huomioiviksi. Tämä edellyttää tietopohjan jatkuvaa kehittämistä.

5. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi (4 § ja 8 §:n 3 momentti)

-

6. Verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavat verotulot (5 § ja siirtymäsäännös 8 § 4 mom.)

-

7. Kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittaminen (6 §)

-

8. Siirtolaskelmissa huomioon otettavat verotulot (7 § 2 mom.)

-

9. Takautuvien palkkaharmonisaatiokustannusten huomioon ottaminen siirtolaskelmissa (7 § 1 mom.)

Kymenlaaksossa, kuten muissakin maakunnista on perustettu vapaaehtoisesti koko maakunnan kattava sosiaali- ja terveystalvaeluiden kuntayhtymä. Alueellisesti on pyritty jo ennakolta valmistautumaan tulevien hyvinvointialueiden muodostumiseen. Tähän on myös valtio kuntia kannustanut. Näillä alueilla onkin erittäin hyvät valmiudet hyvinvointialueuudistuksen toteuttamiselle. Vapaaehtoisissa kuntayhtymissä kuntien rahoitusta on käytetty palkkaharmonisoinnin toteuttamiseen. Kymenlaaksossa palkkaharmonisointi toteutettiin loppuun vuonna 2022 ja se tehtiin korkeimpien palkkatasojen mukaisesti kuten on ollut nykyinen käytäntö muillakin alueilla. Tämä on johtanut siihen, että palkkaharmonisoinnin kustannukset nostavat kuntien sosiaali- ja terveystalvaelujen kustannuksia merkittävästi. Vaikka Kymenlaaksossa harmonisointia ei toteutettu takautuvasti, niin kustannusvaikutus vuodelle 2022 on 20,7 milj. euroa, joka tarkoittaa noin 3 prosenttia kuntien vuosittaisista sosiaali- ja terveystalvaelujen maksuosuuksista. Pidämmekin tärkeänä, että myös nämä kuntien rahoilla toteutetut palkkaharmonisoinnit eliminoidaisiin kuntien siirtolaskelmista. Olemme vapaaehtoisesti toteuttaneet sote-kuntayhtymän ja siten helpottaneet merkittävästi hyvinvointialueen toiminnan aloittamista. Jos palkkaharmonisointikustannuksia ei huomioida siirtolaskelmissa vähentävästi, vapaaehtoisen sote-kuntayhtymän perustaneet kunnat jäävät pysyvästi eriarvoiseen asemaan muihin kuntiin verrattuna. Katsomme, että asetusta tulisi tältä osin muuttaa.

Kunnas Hellevi
Kouvola kaupunki